

ANTI-KVARISKE PRINSIPPER I FARTØYVERNET

HVORFOR ER DET INGEN FASIT PÅ
ANTI-KVARISKE RETNINGSLINJER?

Kulturminnevern

Lov om kulturminner

Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.

Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressurser som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og fremtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet.

Når det etter annen lov treffes vedtak som påvirker kulturminneressursene, skal det legges vekt på denne lovs formål.

§ 2. Kulturminner og kulturmiljøer – definisjoner.

Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til.

Kulturell forståelse

Hva oppfattes som kulturminner?

Kulturminne som et relativt begrep.

- Tid
- Rom
- Sosialt miljø

Kulturminne?

Vern av flytende kulturminner

«Folkebevegelse» fra 1970-tallet.

Frivillig engasjement, organisert gjennom

Forbundet Kysten og

Norsk forening for fartøyvern.

Ulike «retninger»

Seilskip og –fartøy. «hvite seil»

Rutebåter, passasjerbåter, ferjer

Damp

Åpne ro- og seilbåter

Ulike fokus:

«Dette fartøyet» – «Tradisjonen»

NASJONAL VERNEPLAN

Statlig rasjonalitet

for

FARTØY

2010 - 2017

Riksantikvaren er direktorat for kulturminneforvaltning og er faglig rådgiver for Miljøverndepartementet i utviklingen av den statlige kulturminnepolitikken. Riksantikvaren har også ansvar for at den statlige kulturminnepolitikken blir gjennomført og har i denne sammenheng et overordnet faglig ansvar for fylkeskommunenes og Sametingets arbeid med kulturminner, kulturmiljøer og landskap.

Erfaringsnær motivasjon

Sikre handverkskompetanse: Tre nasjonale fartøyvernsentre

Kulturminneverdier

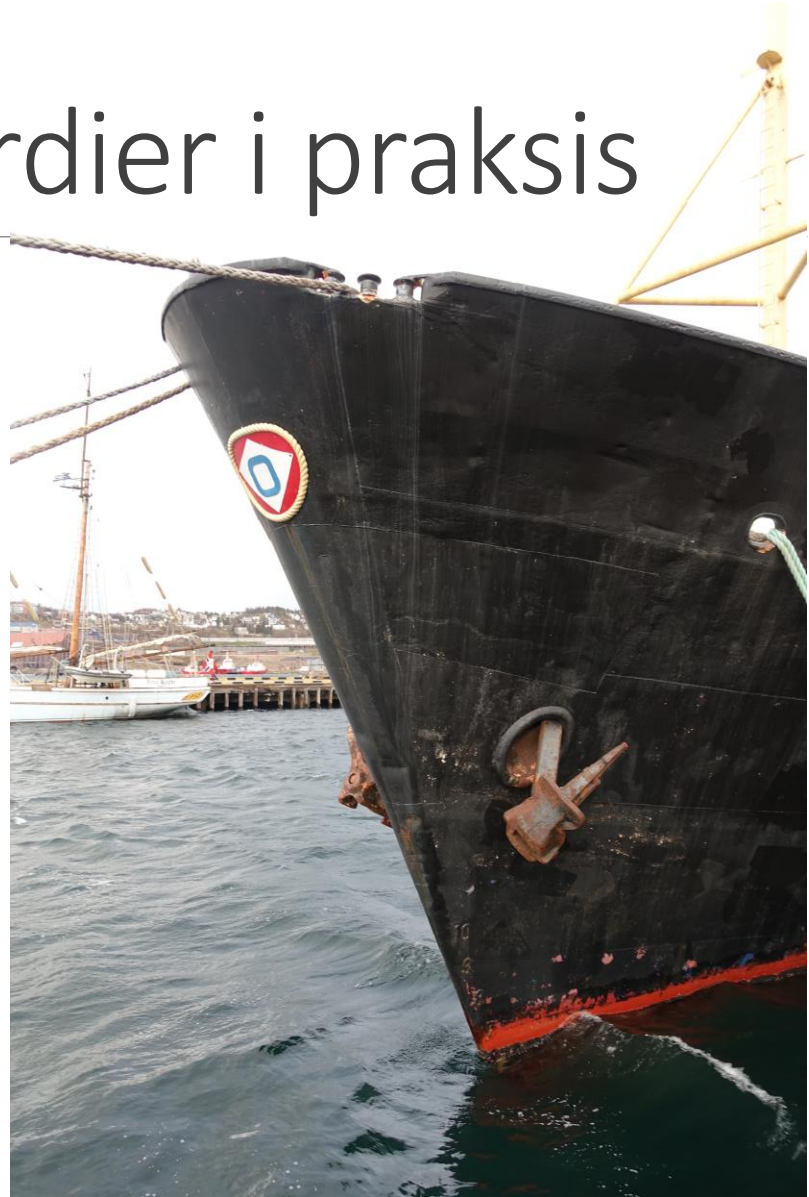

Kulturminneverdier i praksis

**Dokumentasjonsverdier eller
kunnskaps- og kildeverdi**

Opplevelsesverdier

**Forsterkende eller overgripende
forutsetninger som fremmer
kulturminneverdiene**

Dokumentasjonsverdier eller kunnskaps- og kildeverdi

- Bygningshistorisk verdi
- Teknikkhistorisk eller håndverkshistorisk verdi
- Arkitekturhistorisk eller stilhistorisk verdi
- Samfunnshistorisk eller sosialhistorisk verdi
- Personalhistorisk verdi

Dette er verdier som i stor grad

Opplevelsesverdier

- Arkitektonisk verdi
- Kunstnerisk eller estetisk verdi
- Brukspreget, alderspreget verdi, «patina»
- Miljøskapende verdi
- Identitetsskapende eller kontinuitetsskapende verdi
- Forbløffelses- eller nysgjerrighetsskapende verdi
- Symbolverdi

Dette er verdier som i stor grad ikke er målbare og må vurderes etter faglig skjønn.

Forsterkende eller overgripende forutsetninger som fremmer kulturminneverdiene

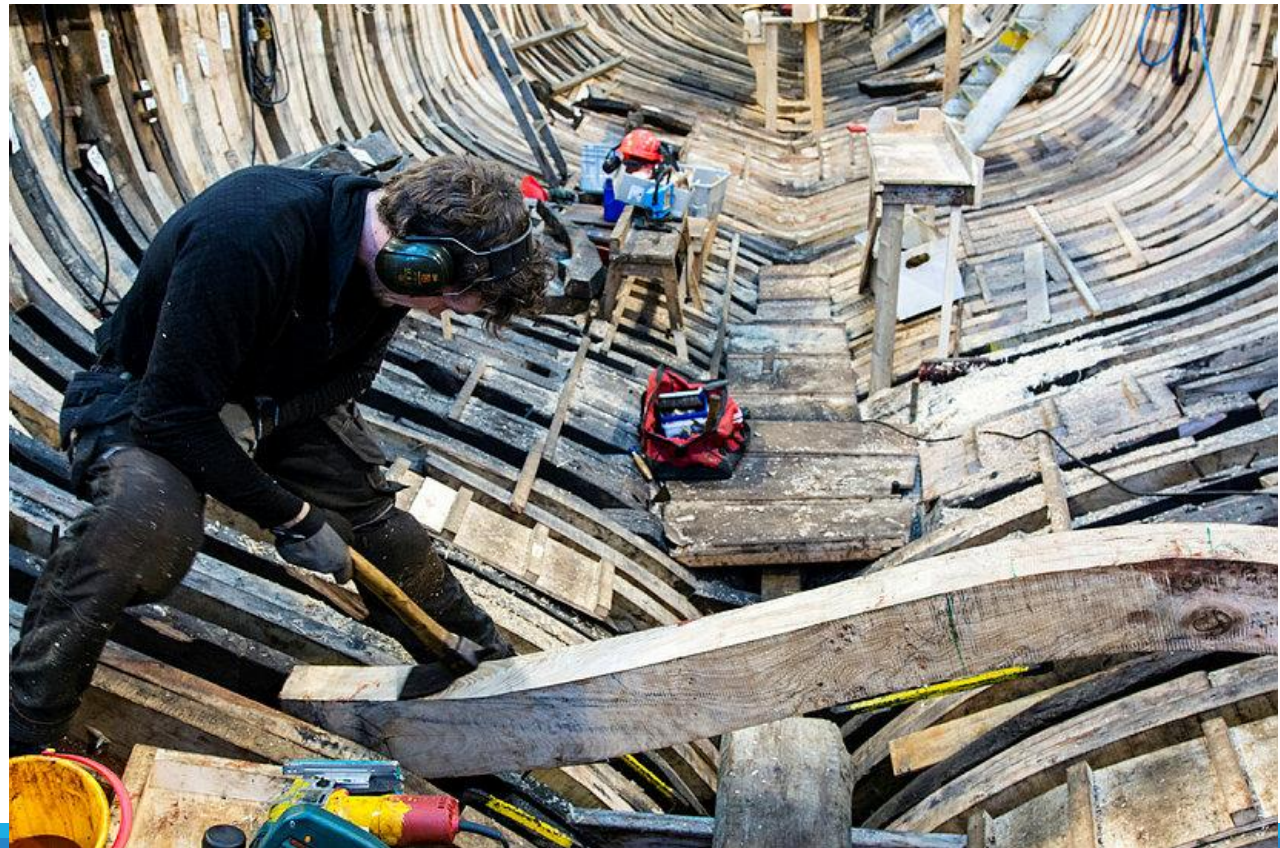
- Autentisitet, ekthet eller troverdighet
- Kvalitet eller vedlikeholdstilstand
- Representativitet eller sjeldenhet
- Bruk

Materialautentisitet

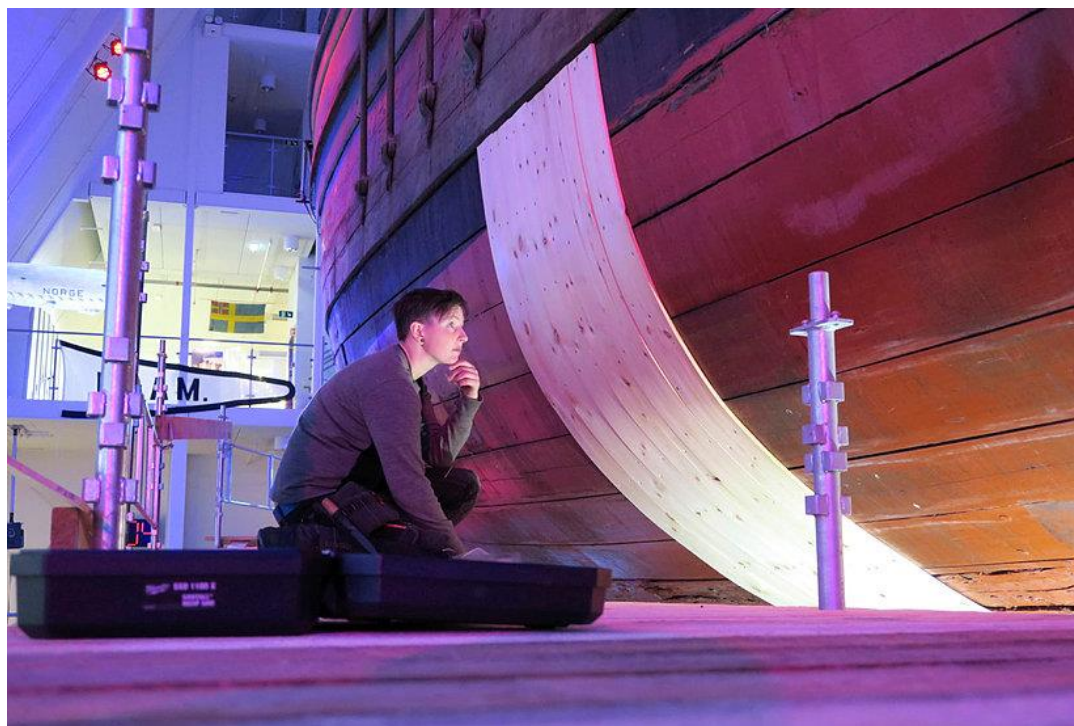
og kildeverdi

Prosessautentisitet

Visuell autentisitet

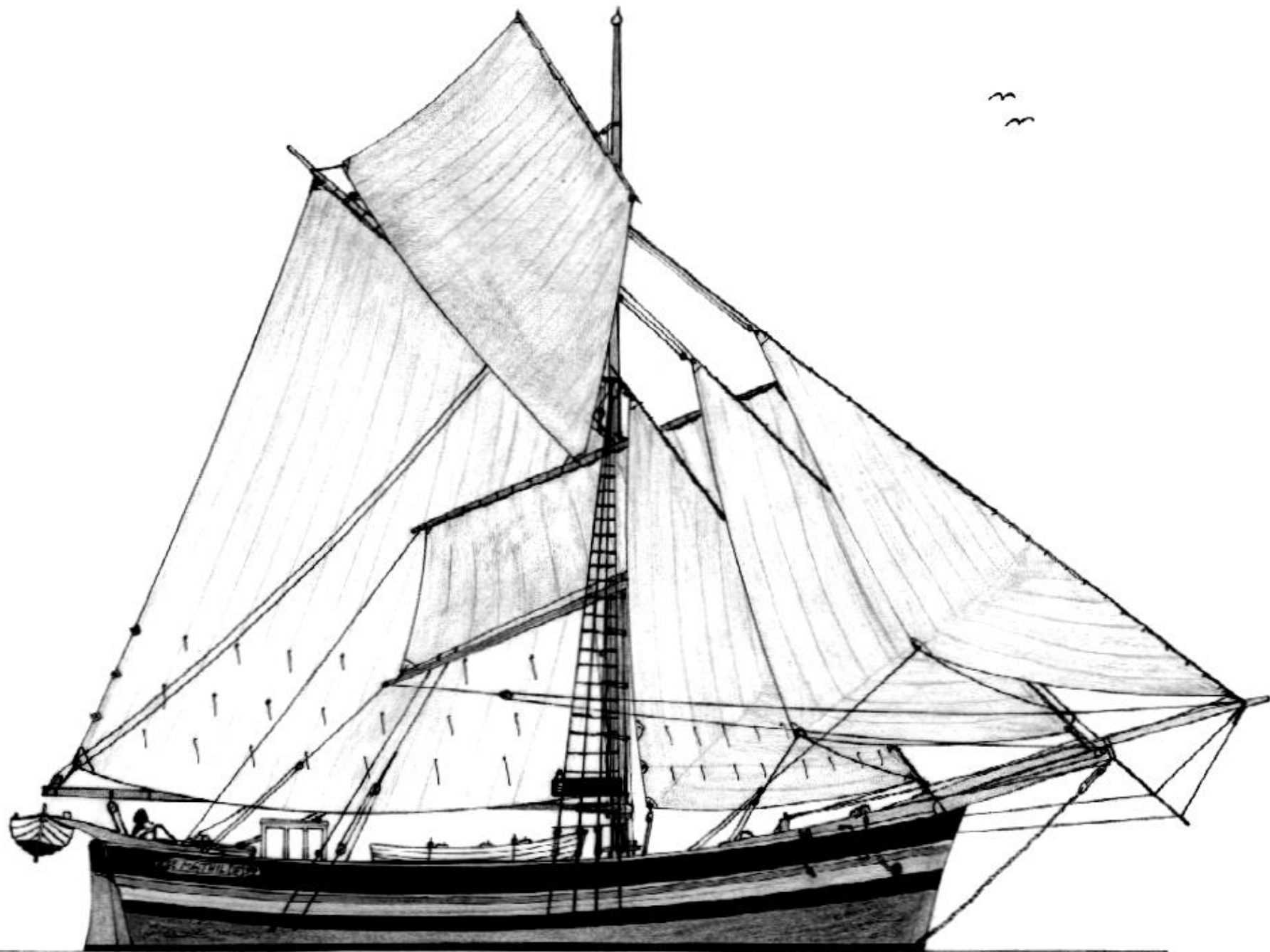

Hvor går grensa?

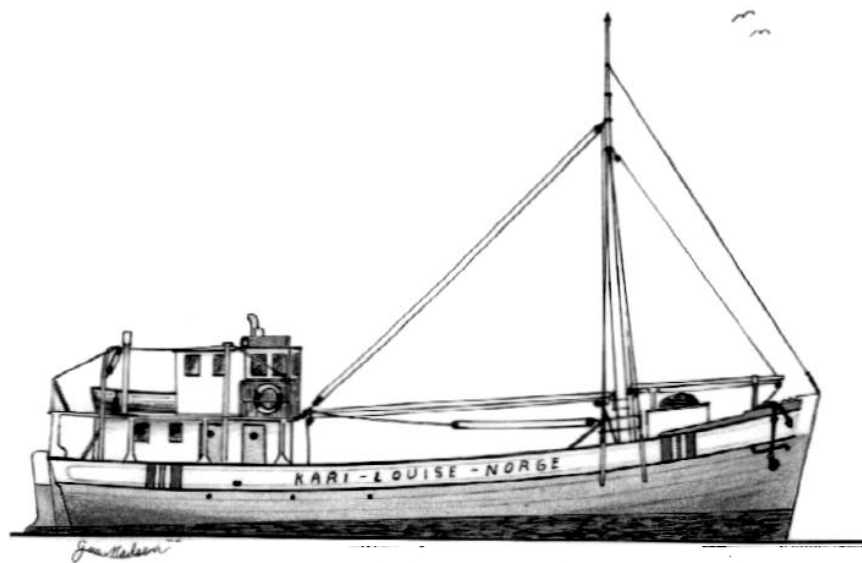

Spunsing

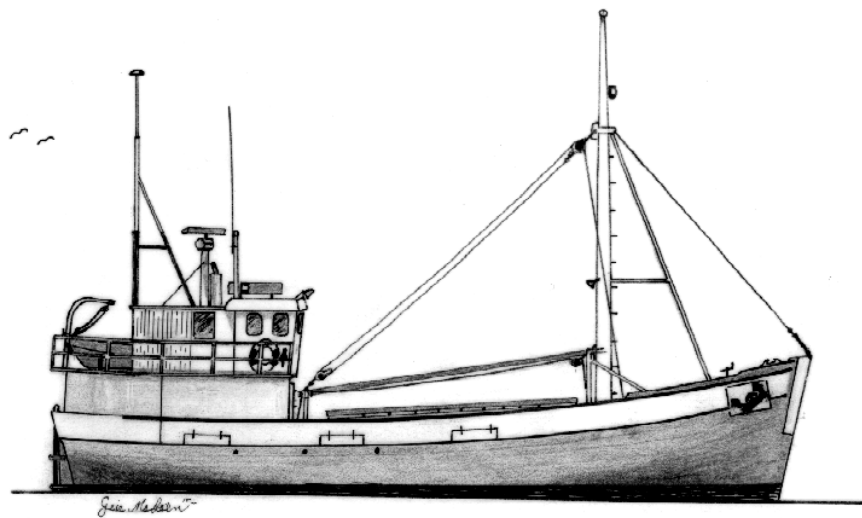

John H. H. H. 89

Jørn Nilsen 87

Vern gjennom bruk

00.2.2 Ansvars- og dokumentmatrise for fartøyvernoppdrag Rev. 2017

Fase 1 Vurdering				
Aktivitet	Mål	Innhold	Dokument i kvalitetssikringssystemet	Ansvar
Vurdering av fartøy (forprosjekt)	1. Ta stilling til fartøyets historiske verdi og om det bør tas vare på 2. Kartlegge overordna tilstand og autentisitet 3. Vurdere eiers ressurser	- Historiske oppl. om fartøyet - Opplysning om bruk/driftshistorie, bygging og ombygging. - Tilstand og autentisitet (ikke detaljert) - Teknisk beskrivelse (foto, notat, skisser) - Avgrense tidsbruk og omfang	Forprosjekt 00.6.1 Dokumentasjon – prosedyre for fartøyvernsementene	RA og Fartøyvern-senter
Tilstandsvurdering	Avdekke teknisk tilstand	Gjennomgang av fartøyets områder og komponenter. Beskrive tilstand, årsak til skader og forslag til tiltak.	Tilstandsvurdering	Fartøyvern-senter
Historisk-teknisk dokumentasjon	Kartlegge fartøyet sin historie bl.a. for å kunne ta beslutning om hvilken epoke som skal danne utgangspunkt for vern og restaurering	Detaljert beskrivelse av byggingen av fartøyet, ombygginger, reparasjoner osv. Relatert til driftsendringer, eierskifter osv.	Historisk-teknisk dokumentasjonsrapport	Fartøyvern-senter og Eier
Vernestatus	Beslutning om vernestatus		Brev til eier	RA
Periode for vern	Beslutning om periode som legges til grunn for vern	Beslutning om referanseperiode for vern	Brev til eier	RA
Restaureringsplan	Spesifikasjon av hvordan fartøyet skal restaureres, både overordna rammer og på detaljnivå.	Grunnlag for prissetting/anbud. Detaljerte beskrivelser. Bygger på forutsetninger i tidligere rapporter i prosjektet.	Restaureringsplan	Fartøyvern-senter

MS Jøsenfjord i dokk på Bredalsholmen

Takk for meg!

